

Write a cohesive paragraph on Right to Information.

OR

Q4) Write a short note on Skimming as technique of reading. [5]

Discuss intensive and extensive reading in detail with appropriate examples.

OR

Q3) Explain PQRS method in detail with appropriate examples. [10]

a) Hamburger	e) Photocopier
b) Pick-up Truck	d) Motel
	f) Fake
	h) Unknowingly
	j) Math
	l) Prepone
	k) Loot
	i) Hush-Hush
	g) Gym
	e) Scuba

Q2) Identify and explain in detail the word formation process. (Any Ten): [10]

- m) The choir sang 'Showers of Blessings'. (Change into passive voice)
- n) The tea was split by Vaishnavi. (Change into active voice)
- o) Joe asked, "When will you be back". (Turn into indirect speech)
- p) She said "I am going home". (Turn into indirect speech)
- q) He is so outgoing that he will make friends. (Rewrite the sentence using "too")
- r) As soon as they finish a project, they move on to the next. (Rewrite the sentence using "no sooner than")

- b) Social Media and Law
- a) Bollywood and Stereotypes

Q7) Write an essay on any one of the following topics. [10]

Q6) Write a review of a book of your choice. [10]

Laos, landlocked country of northeast-central mainland Southeast Asia. It consists of an irregularly round portion in the north that narrows into a peninsula-like region stretching to the southeast. Overall, the country extends about 650 miles (1,050 km) from northwest to southeast. The capital is Vientiane, located on the Mekong River in the northern portion of the country.

The geologically diverse landscape of Laos, with its forested mountains, upland plateaus and lowland plains, supports an equally diverse population that is united largely through agriculture, particularly the cultivation of rice. Interactions-sometimes hostile, sometimes hospitable-with the neighbouring Khmer (Cambodian), Siamese (Thai) and Myanmar (Burmese) kingdoms between the 5th and the mid-19th century indirectly imbued Laos with elements of Indian culture, including Buddhism, the religion now practiced by most of the population. Both Buddhist and Hindu lore have shaped the visual, performing and literary arts of the country. Many of the indigenous and minority peoples of the remote highland slopes and mountainous regions, however, have maintained their own idiosyncratic ritual and artistic traditions.

Colonization by the French from the late 19th to the mid-20th century infused Laos with a European cultural element, which intensified throughout the country's embroilment in World War II and the Indochina wars, as well as a civil war of its own in the second half of the 20th century. Guided by Marxist-Leninist ideology, Laos emerged from the turmoil in 1975 as a communist country. Economic reforms of the late 20th and early 21st centuries, including the development of tourism, have strengthened Laos's economy gradually shrinking the country's debt and diminishing its dependence on international aid.

Q5) Make Notes on the following passage.

[10]

CLWN017431
 117248.104.3 20/10/2026 09:34:43 state

PE-12187

Total No. of Questions : 10]

SEAT No. :

[Total No. of Pages : 4

[6560]-102

F.Y. B.A. LL.B.

(First Year of Five Year Law Course)

POLITICAL SCIENCE

BA-0102 : General Principles of Political Science

(2023 Pattern) (Semester - I) (CBCS)

[Max. Marks : 70

Instructions to the candidates:

1) Answer any TWO questions from Part A. Each question in Part A is for 15 marks.

2) Answer any THREE questions from Part B. Each question in Part A is for 10 marks.

3) Answer question no. 10 from Part C as directed. The question no. 10 is for 15 marks.

PART - A

[2 × 15 = 30]

Q1) Define State. Discuss the Social Contract Theories of Hobbes, Locke and Rousseau of the Origin of the State.

Q2) Discuss the meaning of the Separation of Power. Critically evaluate the Theory of Separation of Power given by Montesquieu.

Q3) State the Meaning and Definition of Political Science. Discuss its Nature and Significance.

Q4) Explain the meaning of Political Party. Discuss the Functions and Types of Political Parties.

PART - B

[3 × 10 = 30]

Q5) Explain 'Plato's theory of the Ideal State'.

Q6) Discuss the Meaning and Characteristics of Sovereignty.

Q7) Explain the essential Elements of the State in detail.

Q8) Discuss Behaviouralism as an approach to study Political Science.

Q9) Discuss the features of the Parliamentary form of Democracy.

P.T.O.

100 - OCT 2025

117.248.104.3 22/01/2026 09:28:13 static
CLWN017431

117.248.104.3 22/01/2026 09:28:13 static
CLWN017431

Q10) Write a short note on the following (Any Two) :

a) Election Commission of India

b) Pressure Groups

c) Positivism

d) Nation State

[2 × 5 = 10]

PART - C

117.248.104.3 22/01/2026 09:28:13 static
CLWN017431

BA-0103 : GENERAL PRINCIPLES OF ECONOMICS
(First Year of Five Year Law Course)
F.Y. B.A. LL.B.
[6560]-103
(CBCS) (2023 Pattern) (Semester - I)

[Max. Marks : 70

Instructions to the candidates:

- 1) Answer any TWO questions from Part A. Each question in Part A is for 15 marks.
- 2) Answer any THREE questions from Part B. Each question in Part B is for 10 marks.
- 3) Answer question no. 10 from Part C as directed. The question no. 10 is for 10 marks.

PART - A

[2 × 15 = 30]

- Q1) What is Economics? Explain its meaning, definition, and scope.
- Q2) Discuss the factors affecting demand. State and explain the law of demand with an appropriate diagram.
- Q3) Discuss types of markets, explain with the help of a diagram price determination in perfectly competitive market.
- Q4) Discuss in detail all factors of production.

PART - B

[3 × 10 = 30]

- Q5) State and explain Law of diminishing marginal utility with the help of a diagram.
- Q6) Discuss internal and external economies and diseconomies of scale in detail.
- Q7) What is elasticity of demand? Discuss all three types of elasticities of demand with appropriate diagrams.
- Q8) Explain various theories related to the determination of interest.
- Q9) Discuss any one Nobel laureates' contribution to the field of economics.

117.248.104.3 24/01/2026 09:33:06 static
CLWN017431

117.248.104.3 24/01/2026 09:33:06 static
CLWN017431

२२२

- a) Microeconomics
- b) Consumer Surplus
- c) Opportunity cost
- d) Functional and personal distribution of income.

Q10) Write short notes on the following. (Any Two) :

[2 × 5 = 10]

PART - C

BA-0104 : GENERAL PRINCIPLES OF SOCIOLOGY
(First Year of Five Year Law Course)

F.Y. B.A. LL.B.
[6560]-104

(2023 Pattern) (Semester - I)

[Max. Marks : 70

Time : 3 Hours]
Instructions to the candidates:

- 1) All parts are compulsory.
- 2) Answer Any Two questions from Part A. Each question in Part A is for 15 marks.
- 3) Answer Any Three questions from Part B. Each question in Part B is for 10 marks.
- 4) Answer Question no. 10 from Part C as directed. The Question no. 10 is for 10 marks.

PART - A
[2 × 15 = 30]

- Q1) What is Social Differentiation; explain in detail the differences between societies?
- Q2) Discuss the Scope of Sociology in understanding contemporary social issues?
- Q3) What is Gender Stratification, and explain how does it shape social hierarchy in the society with conflict perspective?
- Q4) "Critically examine the role of law as an instrument of social change in India, with some examples"?

PART - B
[3 × 10 = 30]

- Q5) What is meant by a Marriage as a social institution, explain its functions, dysfunctions and challenges associated with it?
- Q6) Explain the relationship of Sociology with Economics and Political Science?
- Q7) Explain how social and intellectual developments in Europe contributed to the emergence of Sociology?
- Q8) Define Social Control, what are its various forms?
- Q9) Define Socialization, Write the stages of socialization in detail?

117.248.104.3 27/01/2026 09:31:33 static
CLWN017431

117.248.104.3 27/01/2026 09:31:33 static
CLWN017431

117.248.104.3 27/01/2026 09:31:33 static
CLWN017431

- a) Values
- b) Class Stratification
- c) Education Institution
- d) Culture

Q10) Write short notes on (Any Two) :

PART - C

[2 × 5 = 10]

[6560]-102
F.Y. B.A. LL.B.
(First Year of Five Year Law Course)
POLITICAL SCIENCE
BA-0102 : General Principles of Political Science
(2023 Pattern) (Semester - I) (CBCS)
(मराठी रूपान्तर)

वेळ : 3 तास]
 सूचना : 1) भाग अ मधील कोणत्याही दोन प्रश्नांची उत्तरे द्या. भाग अ मधील प्रत्येक प्रश्न 15 गुणांचा [एकूण गुण : 70

- 2) भाग ब मधील कोणत्याही तीन प्रश्नांची उत्तरे द्या. भाग ब मधील प्रत्येक प्रश्न 10 गुणांचा आहे.
- 3) निर्देशानुसार भाग क मधील प्रश्न क्रमांक 10 व उत्तर द्या. प्रश्न क्रमांक 10 हा एकूण 15 गुणांचा आहे.

[2 × 15 = 30]

भाग - अ

- प्रश्न 1) राज्य म्हणजे काय ते स्पष्ट करा. तसेच होब्स, लॉक आणि कॅसो या तत्त्ववेत्त्यांच्या सामाजिक करार सिद्धांतांचा (Social Contract Theory) राज्याच्या उदयाचे किंवा उत्पत्तीचे सिद्धांत म्हणजे सविस्तर चर्चा करा.
- प्रश्न 2) सत्तेच्या विभाजनाचा (Separation of Powers) अर्थ स्पष्ट करा. मॉन्टेस्क्यू (Montesquieu) यांच्या सत्तेच्या विभाजनाच्या सिद्धांताचे समीक्षात्मक मूल्यमापन करा.
- प्रश्न 3) राज्यशास्त्राची व्याख्या आणि अर्थ सांगा. त्याचे स्वरूप आणि महत्त्व यावर चर्चा करा.
- प्रश्न 4) राजकीय पक्ष म्हणजे काय स्पष्ट करा. राजकीय पक्षांची कार्ये आणि प्रकार यांची चर्चा करा.

[3 × 10 = 30]

भाग - ब

- प्रश्न 5) 'लटोचा, आदर्श राज्य' (Ideal State) सिद्धांत स्पष्ट करा.
- प्रश्न 6) सार्वभौमत्व (Sovereignty) याचा अर्थ काय आहे आणि त्याची प्रमुख वैशिष्ट्ये कोणती आहेत, याची सविस्तर चर्चा करा.
- प्रश्न 7) राज्याचे आवयवक घटक सविस्तर समजावून सांगा.
- प्रश्न 8) राज्यशास्त्राच्या अभ्यासाची एक पद्धत म्हणून वर्तुणिकवादची (Behaviouralism) चर्चा करा.
- प्रश्न 9) संसदीय लोकशाहीच्या स्वरूपाची वैशिष्ट्ये स्पष्ट करा.

117.248.104.3 22/01/2026 09:28:13 static
CLWN017431

117.248.104.3 22/01/2026 09:28:13 static
CLWN017431

117.248.104.3 22/01/2026 09:28:13 static
CLWN017431

रिश्ते

- उ) राष्ट्रिय (Nation-state)
- क) पॉजिटिविज्म (Positivism)
- ब) द्वाव गट
- अ) भारतीय निवडणूक आयोग

प्रश्न 10) टीप लिहा (कोणतेही दोन)

भाग - क

[2 × 5 = 10]

- प्रश्न 9) अर्थशास्त्राच्या क्षेत्रात कोणत्याही एका नोबेल पुरस्कार विजेत्याच्या योगदानाची चर्चा करा.
- प्रश्न 8) व्याज निश्चितीशी संबंधित विविध सिद्धांत स्पष्ट करा.
चर्चा करा.
- प्रश्न 7) मागणीची लवचिकता म्हणजे काय? मागणीच्या निम्न अंकासह लवचिकतेची योग्य आकृतीसह
- प्रश्न 6) अंतर्गत आणि बाह्य अर्थव्यवस्था आणि प्रमाणाच्या विकृतीची तपशीलवार चर्चा करा.
- प्रश्न 5) आर्थिकीच्या मदतीने सीमांत उपयुक्ततेचे घटने नियम सांगण आणि स्पष्ट करा.
- भाग - ब**
[3 × 10 = 30]
- प्रश्न 4) उत्पादनाच्या सर्व घटकांची सावित्तर चर्चा करा.
मदतीने स्पष्ट करा.
- प्रश्न 3) बाजारपेठांच्या प्रकारांची चर्चा करा. परिपूर्ण स्पर्धात्मक बाजारपेठे किंमत निश्चिती आर्थिकीच्या स्पष्ट करा.
- प्रश्न 2) मागणीवर परिणाम करणाऱ्या घटकांची चर्चा करा. मागणीचा नियम योग्य आर्थिकीसह सांगण आणि
- प्रश्न 1) अर्थशास्त्र म्हणजे काय? त्याचा अर्थ, व्याख्या आणि व्याप्ती स्पष्ट करा.
- भाग - अ**
[2 × 15 = 30]

- वेळ : 3 तास / एकूण गुण : 70
- सूचना : 1) भाग अ मधील कोणत्याही दोन प्रश्नांची उत्तरे द्या. भाग अ मधील प्रत्येक प्रश्न 15 गुणांसाठी आहे.
- 2) भाग ब मधील कोणत्याही तीन प्रश्नांची उत्तरे द्या. भाग ब मधील प्रत्येक प्रश्न 10 गुणांसाठी आहे.
- 3) भाग क मधील प्रश्न क्रमांक 10 चे उत्तर निदेशानुसार द्या. प्रश्न क्रमांक 10 हे 10 गुणांसाठी आहे.

(भागी रूपांतर)
(First Year of Five Year Law Course)
BA-0103 : GENERAL PRINCIPLES OF ECONOMICS
(CBCS) (2023 Pattern) (Semester - I)
F.Y. B.A. LL.B.
[6560]-103

PE-12188

Total No. of Questions : 10]

- OCT 2025

117.248.104.3 24/01/2026 09:33:06 static
CLWN017431

117.248.104.3 24/01/2026 09:33:06 static
CLWN017431

117.248.104.3 24/01/2026 09:33:06 static
CLWN017431

रिजल

- ड) उपरोक्त कायमक आणि वैयक्तिक विवरण
- क) संक्षी खर्च
- ब) आरक अधिपेण
- अ) संरमअधिशाल

प्रश्न 10) टीप लिहा (कोणतेही दोन)

भाग - अ

[2 × 5 = 10]

- प्रश्न 1) सामाजिक भिन्नता म्हणजे काय? समाजांमधील परस्पर सहिष्णुता स्पष्ट करा.
- प्रश्न 2) समकालीन सामाजिक समस्यांना समजून घेण्यासाठी समाजशास्त्राची व्याप्ती यावर चर्चा करा.
- प्रश्न 3) लिगभाव-स्तरीकरण म्हणजे काय? संघर्षवादी (Conflict) दृष्टिकोनातून लिगभाव आधारित सामाजिक श्रेणीकरण समाजरचनेवर कसे परिणाम करते ते स्पष्ट करा.
- प्रश्न 4) भारतात सामाजिक बदलाचे साधन म्हणजे काय? याचा भूमिका समीक्षात्मकपणे तपासा, उदाहरणांसह.
- प्रश्न 5) विवाह ही एक सामाजिक संस्था म्हणून काय आहे? तिची कार्ये, अपकर्ष आणि त्यासंबंधित आव्हाने स्पष्ट करा.
- प्रश्न 6) समाजशास्त्राचा अर्थशास्त्र आणि राजशास्त्राशी असलेला संबंध स्पष्ट करा.
- प्रश्न 7) युरोपमधील सामाजिक आणि बौद्धिक विकासामुळे समाजशास्त्राचा उदय कसा झाला, हे स्पष्ट करा.
- प्रश्न 8) सामाजिक नियंत्रणाची व्याख्या करा. त्याचे विविध प्रकार लिहा.
- प्रश्न 9) समाजीकरणाची व्याख्या करा. समाजीकरणाची टप्पे सविस्तरपणे लिहा.

भाग - ब

[3 × 10 = 30]

- प्रश्न 1) सामाजिक भिन्नता म्हणजे काय? समाजांमधील परस्पर सहिष्णुता स्पष्ट करा.
- प्रश्न 2) समकालीन सामाजिक समस्यांना समजून घेण्यासाठी समाजशास्त्राची व्याप्ती यावर चर्चा करा.
- प्रश्न 3) लिगभाव-स्तरीकरण म्हणजे काय? संघर्षवादी (Conflict) दृष्टिकोनातून लिगभाव आधारित सामाजिक श्रेणीकरण समाजरचनेवर कसे परिणाम करते ते स्पष्ट करा.
- प्रश्न 4) भारतात सामाजिक बदलाचे साधन म्हणजे काय? याचा भूमिका समीक्षात्मकपणे तपासा, उदाहरणांसह.
- प्रश्न 5) विवाह ही एक सामाजिक संस्था म्हणून काय आहे? तिची कार्ये, अपकर्ष आणि त्यासंबंधित आव्हाने स्पष्ट करा.
- प्रश्न 6) समाजशास्त्राचा अर्थशास्त्र आणि राजशास्त्राशी असलेला संबंध स्पष्ट करा.
- प्रश्न 7) युरोपमधील सामाजिक आणि बौद्धिक विकासामुळे समाजशास्त्राचा उदय कसा झाला, हे स्पष्ट करा.
- प्रश्न 8) सामाजिक नियंत्रणाची व्याख्या करा. त्याचे विविध प्रकार लिहा.
- प्रश्न 9) समाजीकरणाची व्याख्या करा. समाजीकरणाची टप्पे सविस्तरपणे लिहा.

भाग - अ

[2 × 15 = 30]

- 1) सर्व भाग अनिवार्य आहेत.
- 2) भाग अ मधील कोणतेही दोन प्रश्न उत्तर द्या. भाग अ मधील प्रत्येक प्रश्न 15 गुणांचा आहे.
- 3) भाग ब मधील कोणत्याही तीन प्रश्न उत्तर द्या. भाग ब मधील प्रत्येक प्रश्न 10 गुणांचा आहे.
- 4) भाग क मधील प्रश्न क्रमांक 10 निर्देशानुसार सोडवा. प्रश्न क. 10 हा 10 गुणांचा आहे.
- वेळ : 3 तास
सूचना : [एकूण गुण : 70]

(भरती रूपात)

(2023 Pattern) (Semester - I)

BA-0104 : समाजशास्त्राची सर्वसाधारण तत्वे

(First Year of Five Year Law Course)

F.Y. B.A. LL.B.

[6560]-104

PE-12189

Total No. of Questions : 10]

- OCT 2025

117.248.104.3 27/01/2026 09:31:33 static
CLWN017431

117.248.104.3 27/01/2026 09:31:33 static
CLWN017431

विवरण

- अ) मूल्य
- ब) वर्ग-स्वीकृति
- क) शैक्षणिक संस्था
- ड) संस्कृति

प्रश्न 10) खालीलपैकी कोणत्याही दोन विषयांवर शाब्दिकाने टीप लिहा.

भाग - क

[2 × 5 = 10]